

اندیشه‌های سبزه‌سین

ارتباطات اربعینی؛ عراقی‌ها و ملاحظاتی برای ایرانی‌ها

مقالات

آبان ماه ۱۳۹۷

عاشقانه

اندیشکده راهبردی تبیین

مجموعه گزارش راهبردی

ارتباطات اربعینی؛ عراقی‌ها و ملاحظات برای ایرانی‌ها

وبگاه اندیشکده : www.Tabyincenter.ir

نشانی : تهران، اقدسیه، خیابان شهید موحد دانش، خیابان نسترن، پلاک ۳۲، واحد ۱۱

کد پستی : ۱۹۵۷۶۶۴۷۳۱

تلفن : ۲۶۱۵۳۳۲۹

نمابر : ۸۹۷۷۱۹۶۴

مقدمه

دومین جمعیت پرتعداد زوار اربعین، بعد از خود عراقی ها، زوار ایرانی هستند. به برکت حماسه اربعین، دلگیری های موجود ناشی از جنگ خونین میان دو کشور، با سرعت زیادی برطرف شد و محبت میان دو ملت بالا گرفت و این آن چیزی است که دشمن توان دیدن آن را ندارد و چنانچه شاهد بودیم تلاش وافر برای اختلاف افکنی در ماههای اخیر نیز انجام داد.

حال که ملت ایران، استقبال گسترده ای از این رویداد معنوی کرده اند خوب است که با چشمی باز نسبت به تفاوت های فرهنگی اجتماعی موجود، به آنجا بروند تا بتوانند تعامل بهتری را برقرار نمایند. طبعاً نباید تصور کنیم که صرف توجه به اشتراک مذهبی کفایت می کند. ذکر این نکته ضروری است که ممکن است برخی بدون رعایت این ملاحظات هم شاهد برخورد خوبی از طرف عراقی بوده باشند که بخاطر نگرش آنان به زوار حسین بن علی علیه السلام در این ایام است و الزاماً بمعنای عدم ناراحتی طرف مقابل نیست.

ملاحظات را به چند دسته تقسیم کرده ایم و بعلاوه با ذکر خاطرات و مثال هایی آنها را بیان می کنیم که بتواند به درک بهتر مساله منجر شود انشاءالله.

ملاحظات مذهبی

ماهیت برخی مسائل مذهبی در عراق با ایران متفاوت است. خوب است که ما سعی نکنیم به دنبال یکسان سازی بیفتیم هر چند توجه به رویکرد اصلاحی اشکالی ندارد. مثلاً قمه زنی در عراق قبح قمه زنی در ایران را ندارند و حتی جریانات انقلابی در عراق نیز ابایی از این عمل ندارند

و انرا جزئی از عزاداری می دانند لذا نباید نسبت به آن برخورد شدید صورت گیرد هر چند می تواند مورد گفتگوهای مودبانه قرار بگیرد.

جایگاه برخی مراجع در عراق با ایران متفاوت است. مثلا جریان شیرازی در آنجا یکی از مراجع محسوب می شود و هر چند طرفداران اندکی دارد ولی بخاطر سر و صدای رسانه ای و تبلیغی زیاد، نوعی حضور طبیعی دارد که با ایران متفاوت است. چه خوب است که مراعات کنیم و وارد درگیری با این جریانات نشویم چنانچه برخی درگیری های تلخ در برخی نقاط اتفاق افتاد! همچنان شایسته است که احترام کاملی برای آیت الله سیستانی بعنوان پرفردارترین مرجع این کشور و رهبر مذهبی شیعیان عراق رعایت بشود.

نکته دیگر اینکه سطح سواد دینی در عراق متفاوت از ایران است و لذا مظاهر خاص خود را دارد. مثلا تمثال های منتسب به ائمه علیهم السلام همراه با تصویر شیر یا تصویر مختار و... بسیار است که نباید آنها را مورد هجمه قرار داد. طبعا اصلاح این رویه ها نیازمند زمان است.

موضوعاتی مثل وحدت مذهبی و تقریب گرچه در عراق یک امر عادی است ولی بخاطر اینکه شیعه در این کشور ۱۴ قرن در مسئولیت نبوده و حالا به قدرت رسیده، هنوز به نقطه تعادل نرسیده است و خوب است که در طرح نگرش انقلابی موجود در ایران در زمینه وحدت، با رعایت این ملاحظه و بدون تعجیل انجام شود هر چند عراقی ها در ایام خاص اربعین همه نوع مهمان از ادیان و مذاهب مختلف را روی چشم خود می گذارند.

ملاحظات سیاسی

خوب است که ما به امور داخلی کشور عراق وارد نشویم و جز با تکریم درباره آن سخن نگوییم. برخی که رویکرد انتقادی بالایی دارند متوجه نیستند که مثلاً طرح یک انتقاد از مقتدی صدر در عراقی که محبوبیت او در آن بالاست اثری جز دوری قلب ها ندارد و با جو رسانه ای ایران نباید به سراغ تحلیل یا طرح مسائل در آنجا رفت.

عراقی ها بخاطر سالها ناامنی پس از رفتن صدام هنوز احساس استقرار و ثبات نمی کنند و نوعی نارضایتی نسبت به مسوولان این کشور دارند که بهتر است ما نسبت به آن اظهار نظر موافق یا مخالف نکنیم و سعی کنیم روحیه امید به اصلاح را با توجه به تجارب گذشته خودمان تقویت کنیم.

موضع عمده عراقی ها نسبت به آمریکا بشدت منفی است و آنها را منشا وضع کنونی و مشکلات متعدد خود می دانند. این یک نقطه اشتراک بین ما و آنهاست و می تواند روی آن تاکید نیز صورت بگیرد.

چه خوب است که ما بجای اینکه مدام بر سرداران و چهره های ایرانی تاکید کنیم به سرداران و چهره های عراقی مانند هادی العامری، ابومهدی مهندس، شیخ اکرم کعبی، مقتدی صدر و... اشاره کرده و مقاومت و شجاعت آنان را مورد تقدیر قرار دهیم.

درباره مسائل داخلی ایران هم که گاهی سوالاتی در ذهن مخاطبان عراقی هست خوب است که ما از منظر درگیری های داخلی به آن نگاه نکنیم و برای کسی که دارد از راه دور مساله را نگاه می کند سعی کنیم رویکردی وحدت گرایانه و ملی را تشریح کنیم هر چند که تبیین جهت

گیری‌های مختلف موجود در جریان‌های سیاسی می‌تواند مفید باشد.

یادمان نرود که عراقی‌ها بشدت، ثبات، امنیت، بهداشت و شرایط جوی و تنوع طبیعی ایران را دوست دارند و خوب است که ما مسائل داخلی و نارضایتی‌های داخلی را مایه تلخکامی آنان در نگاه‌شان نسبت به این نقاط قوت مان نکنیم.

درباره مسائلی چون فلسطین، به دلایلی که مجال شرح آن نیست نگاه آنچنان مثبتی وجود ندارد هر چند مخالفت هم نمی‌شود لذا خوب است که این مسائل از منظر دینی و با توجه به جایگاه مسجدالاقصی یا از منظر ظلم اسرائیلی‌ها مورد طرح قرار بگیرند.

ملاحظات اجتماعی محیط عراق یک محیط کاملاً قبیله‌ای و عشیره‌ای است و افراد همچنان به انتساب خودشان به عشیره‌شان می‌بالند لذا خوب است که به هیچ وجه با این نوع امور شوخی نکنیم یا آن را مورد سوال قرار ندهیم. همین ویژگی باعث شده که نوعی صمیمیت در میان یک عائله و نوعی رقابت را با قبایل دیگر شاهد باشیم.

اینکه می‌بینیم عراقی‌ها براحتی مهمانان کاملاً غریبه را به خانه خود یا اقوام‌شان می‌برند به خاطر همین ویژگی است و رفت و آمد میان خودشان هم پرتعداد و یک امر کاملاً عادی است. اگر آمادگی دعوت این چنینی از آنها را داریم بر آن اصرار کنیم و الا در هنگام حضور عراقی‌ها در ایران، ممکن است شگفت زده شویم و بهتر است اصرار نکنیم!

ادب نسبت به بزرگتر و خصوصاً رئیس عشیره در عراق خیلی مهم است. با این وجود آنان متواضعانه به میزبانی از زائران می‌پردازند و خوب است که ما در تعاملات مان، احترام آنان را به طور کامل حفظ کنیم.

جایگاه زن در جامعه عراقی با ایران کاملاً متفاوت است. زن در عراق، بعنوان یک عنصر فعال اجتماعی نیست لذا دختران ایرانی که فکر می کنند باید در انجا نیز شاهد حضور فعالانه زنان در فعالیت های فرهنگی باشند یا موبک ها و غرفه هایی داشته باشند در اشتباه اند. چه خوب است که ما سعی نکنیم ساختارهای اجتماعی یک جامعه را آسیب بزنیم و رویه های اینچنینی را صرفاً ناظر به شرایط خودمان مورد نقد یا دستکاری قرار دهیم.

ملاحظات اقتصادی

مشکلات اقتصادی در عراق بسیار زیاد است و حدود نیمی از مردم زیر خط فقر زندگی می کنند. بخاطر ناامنی و جنگ و البته ضعف مدیریتی، مشکلات زیربنایی در حداقل هایی چون آب و برق و گاز حل نشده است که می توان در سیم کشی خیابان ها و قطع و وصل برق و □ آن را دید! از همین رو هنوز نمی توان انتظار داشت که مشکلات بهداشتی و اقتصادی وجود نداشته باشد و چه خوب است که عراقی ها شاهد اعتراضات ما نسبت به این مساله نباشند. ادب میهمانی اقتضا می کند که به درک این مساله همت بگماریم و مراعات حال میزبان را داشته باشیم.

تبادل تجربیات میان ایران و عراق یکی از نیازهای مهم است و اگر کسانی می توانند ناظر به این نیاز، ارتباطات بلندمدت تری را ایجاد نمایند خوب است که وارد این فاز بشوند. آموزش جوانان عراقی برای موضوعات مختلف یکی از نیازهای آنهاست که ارتباطات اربعینی می تواند بسترساز آنها در آینده نه چندان دور باشد.

حال که ملت ایران، استقبال گسترده‌ای از حماسه عظیم اربعین داشته است، خوب است که با چشمی باز نسبت به تفاوت های فرهنگی اجتماعی با مردم عراق، به آنجا برود تا بتواند تعامل بهتری را با آن ها برقرار نماید.

اندرشکده اربعین

نشانی ما در شبکه های اجتماعی:

@Tabyincenter

Tabyincenter.ir

نشانی پایگاه اینترنتی:

۰۲۱ - ۲۶۱۵۳۲۳۹

شماره تماس جهت اعزام سخنران: